

է ընդդէմ ֆրանսոցի զօրացն. նմանապէս զօրքն կայսեր և այլոց, և թիւ սոցին աւելաւ քան զնորին...:

Գերայարգութեան քում
Նուաստագոյն ծառայ
Եղիա վարդապետ

1733 Սեպտեմբերի 5
[Պելկրատ]

ԾԲ.

Սուքիաս եպիսկոպոսէ առ Միխիթար՝ ցարդ ամենաքիչ թուղթերու հանդիպած էինք Մայրավանքիս Դիւանին մէջ:

Թէ ո՞վ էր այդ եկեղեցականը. — ինձ կը թուի որ անիկա Պուրսայի նախկին Եպիսկոպոսն ըլլայ, որ «նշրախոն և լուսամիտ անձ մ'եր, խաղաղասեր, բաշակակն հրմուտ կեկեղեցական ուսմանց և քաջ քարոզիչ»: ունէր նաև մեծ բարեկամութիւն Եր. Տէր Կոմիտասայ հետ¹: Հաւանօրէն Հոովմ կը զանուէր՝ փախչելով արևելքէն, ինչպէս ուրիշներ, նոյն ժամանակի հալածանաց պատճառաւ:

Առաջին անգամն է ուրեմն, որ մեր վաւերաթուղթերու շարքին մէջ կը գետնդէնք իրմէ հետևեալը՝ որ կը հայի ծիսական խնդրոյ:

Գերապատուելի Միխիթար Արքայի

Յիսուսաւանդ ողջոյն. ողջ լնր:

Յայտ առնեմ վերոգրեալ տէրութեանդ, Հայոց մաշտոց թարգմանեալ որոնեցինք փորձականթան, գտանք ոչ. մէկ քանի տետր գտանք գրեալ է («պակասութիւն մաշտոցին օրինակեցինք») առաքեցի սրբութեանդ, հայիս ինչ բան յաւելորդ են գրեալ ջնջես, մէկ քանի վարախ թուղտ այլ լուսաւորեալ հոգի Ոսկան Վարդապետի ըստամբայ եղեալ Աստուածաշնչին յաւել կամ պակաս բաներն է գրեալ. խորհրդատետր մի այլ գտա ձեռացագիր թիւ պատարագի. յառաջ Հուսմա Հայրապետն կու յիշէ յետո կաթողիկոսն. սուրբ տարին մեծ հակառակութիւն եղաւ սանթօֆիցն թէ դուք թիւ պատարագ չունիք. ոմանք ձերայինք կարգաւորաց պատասխանեցին թէ Չ տարի է լէն ըսկսեցին թիւ պատարագ, վերջապէս հաստատեցինք վաղուց Սիս թիւ պատարագ կայր, խորհրդատետրն տեսած ենք. այժմ գտանք, մեր խօսքն հաստատ եղաւ. խնդրեմ ներումն շնորհես համաբձակութեանս, գիտեմ որ ձանձրութիւն է, ինչպէս անեմ հարկաւոր է յայժմ, փոնթիֆիքալն տվի սանթօֆիցն, հայեցան, այժմ մաշտոցն կուգեն, պատճառը բարութեան է. կասեն թէ հայոց ըռիթը մերձ է լաթինացոց, զիրքն որ տեսան տեղեկացան որ մերձ չէ, այսչափս բաւ է խոհեմութեանդ, տրուպ Սուքիաս եպս. յանձնեմ գիս ի մաքրափայլ յաղօթս ձեր:

Թվին փրկչին ՌՉԼԴ [1734]

յուլիսի օրն առաջին

[Սուքիաս Եպիսկոպոս]

[Հոովմ]

Յարութիւն արհիեպիսկոպոսին ողջոյն տամ, խնդրեմ որ աղօթէ վասն իմ:

1. Թորոսեան. Վարք Միխիթարայ. Վենետիկ. էջ 221.